

Till:

Landsbygdsminister Jennie Nilsson

Näringsminister Ibrahim Baylan

Miljö- och klimatminister Isabella Lövin

Finansminister Magdalena Andersson

Riksdagsledamöter i Miljö- och jordbruksutskottet och Näringsutskottet

Svenska EU-parlamentariker

Ordförandena i politiska ungdomsförbund

Naturvårdsverket

Skogsstyrelsen

Länsstyrelsen

ÖPPET BREV: Stoppa genast avverkningar på grund av granbarkborrar i skyddade områden och andra skogar med höga naturvärden

Hej!

Naturvårdsverket har fått ett [regeringsuppdrag](#) om att ta fram vägledning för att bekämpa granbarkborrar i formellt skyddade skogar. Hittills har delar av naturreservat, reservatsförslag, nyckelbiotoper och biotopskydd i Sverige avverkats för att minska spridningen av granbarkborrar. I exempelvis [reservatsförslaget vid sjön Risten](#) i Åtvidabergs kommun i Östergötland har ett flertal nyckelbiotoper och värdekärnor avverkats och t.o.m. markberetts efter avverkning med granbarkborreangrepp som förevändning.

Även [Länsstyrelsen i Kalmar län](#) har ändrat föreskrifterna och skötselplanerna i 25 naturreservat för att möjliggöra avverkning som åtgärd för att minska risken för spridning av granbarkborre.

Det är oacceptabelt och högst oansvarigt av regeringen, Skogsstyrelsen och Länsstyrelsen att tillåta omfattande avverkningar som bekämpningsåtgärd av granbarkborrar i nyckelbiotoper och värdekärnor. Staten subventionerar därmed avverkning av några av de värdefullaste skogarna som vi har i Sverige.

Granbarkborrar är en del av det naturliga skogsekosystemet. De är nyckelarter som gynnar och skapar förutsättningar för biologisk mångfald i skogen. Granbarkborren skapar död ved vilket är en bristvara för många lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar i dagens skogslandskap. Granbarkborreangrepp i en naturskog betyder inte något negativt eftersom det behövs mer död ved i skogen.

Granbarkborren är en viktig [födoresurs](#) för många skogsarter såsom hackspettar, rovlevandeflugor, skalbaggar och parasitsteklar. Det är därför viktigt att gynna dessa arter och bevara deras livsmiljöer för att minska risken för allvarliga massförekomster av granbarkborre i framtiden. Läs [intervju i Skogsaktuellt](#) med en pensionerad skogskonsulent om hur städmanin i skogen tar bort barkborrens fiender. [Länsstyrelsen](#) skriver att död ved som plockas bort från skogen kan förvärra situationen eftersom den döda veden är viktig för granbarkborrens naturliga fiender.

Granbarkborren måste ha tillgång till färsk innerbark och är inte intresserad av döda träd utan bark, av lövträd eller av tall. I en naturskog finns vanligtvis flera olika trädslag i olika åldrar och storlekar. Det gör att avståndet mellan lämpliga granar för granbarkborren i naturskogar kan vara förhållandevis stort och att det blir svårare för insekten att etablera sig. Enligt [Skogsstyrelsen](#) är granbarkborren en sällsynt art i en riktigt stor naturskog. [Granbarkborrar i naturreservat](#) innebär i de flesta fall inte något hot mot reservatens naturvärden, snarare tvärtom.

Eftersom en stor del av dagens skogslandskap består av likåldriga och täta granbestånd gynnar detta granbarkborren. De gynnas bland annat av vindfällda träd i hyggeskanter eller fristående träd som lämnats på hyggen. De lockas även till [färska hyggen](#), troligtvis på grund av doften från stubbar och ris samt av feromon från artfränder.

En stor del av granbarkborrarna [övervintrar](#) dessutom [i marken](#) och blir kvar i skogen om avverkning utförs under vintern och våren. Mycket av barken, med barkborrar, riskerar dessutom att ramla av i skogen när skördaren upparbetar träden.

Bekämpningsåtgärder mot granbarkborrar kan stå i strid med EU:s art och habitatdirektiv och fågeldirektiv. [EU-domstolen](#) slog fast att bekämpning av granbarkborrar i värdefulla Bialowiezaskogen i Polen stred mot EU-direktiven vilket ledde till att avverkningarna stoppades. Hela [14 av 15 skogliga naturtyper](#) i EU:s habitatdirektiv bedöms ha otillfredsställande eller dålig kvalitet i Sverige. Förlust av livsmiljöer är en stor bidragande orsak till att ca 2 000 skogslevande växt-, svamp- och djurarter är [rödlistade](#) idag.

Det behövs inte regeringsuppdrag för att bekämpa spridningen av granbarkborrar i formellt skyddade skogar. Vi vill se ett regeringsuppdrag för att bevara naturskogar och en utfasning av den ensidiga satsningen på barrträd. Skogen behöver [klimatsäkras](#) genom skogsskydd, naturlig förnyring och främjande av varierade bland- och lövskogar. Detta gynnar även ett flertal andra [ekosystemtjänster](#).

Vi uppmanar regeringen, riksdagsledamöter och myndigheter att ta hänsyn till forskning om granbarkborrens ekologi. Agera genast för att stoppa avverkningar på grund av granbarkborre i skyddade områden och andra skogar med höga naturvärden. Vi har inte råd att förlora de sista och kvarvarande spillrorna av skyddsvärd skog i Sverige!

Med vänliga hälsingar,
Julian Klein, talesperson, Skydda Skogen

--

Avverkningar på grund av angrepp av granbarkborrar har bland annat skett i följande naturreservat och reservatsförslag:

- [Naturreservat Fiolenområdet](#), Alvesta och Växjö, Småland.
- [Vallaskogens naturreservat](#), Linköpings kommun, Östergötland.
- [Nynäs naturreservat](#), Trosa och Nyköping, Södermanland.
- [Reservatsförslaget vid sjön Risten](#), Åtvidabergs kommun, Östergötland.

[Exempel](#) på avverkade nyckelbiotoper i Östergötland.

Exempel på avverkat biotopskydd:

Biotopskyddsområde SK128-2015 vid Germundebo, Åtvidabergs kommun, Östergötland.